

Afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen
Graaf de Ferraris-gebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 Brussel
tel 0032 2 553 80 56 – fax 0032 2 553 80 55

VOORAANKONDIGING
23ste Benelux Werkconferentie natuur- en milieueducatie

*‘Educatie voor Duurzame Ontwikkeling in de NME-praktijk:
uitdagingen voor Hoofd, Hart en Handen’*

Jaarlijks organiseert de werkgroep “Educatie, Informatie, Communicatie” van de Benelux, roulerend tussen Vlaanderen, Wallonië, Brussels Gewest, Luxemburg en Nederland, een werkconferentie (zie www.benelux.be/nl/dos/dos01.asp).

Van 24 tot 26 november 2009 organiseert het Vlaamse Gewest de 23ste Benelux Werkconferentie over natuur- en milieueducatie.

Opzet van de conferentie

Educatie voor Duurzame Ontwikkeling, of kortweg ‘EDO’ is een begrip dat steeds meer terrein wint in het educatieve landschap. De periode 2005-2014 werd door de Verenigde Naties uitgeroepen tot ‘Decennium van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling’. **De opmars van EDO plaatst natuur- en milieueducatie (NME) voor nieuwe uitdagingen.** Tijdens deze conferentie willen we met partners uit de hele Benelux ideeën en praktijken uitwisselen om deze uitdaging aan te gaan. We bekijken ook wat tijdens de eerste helft van dit EDO-decennium al gerealiseerd werd én waar we in de Benelux willen staan tegen 2014.

Het zwaartepunt van de conferentie ligt op de vertaalslag van EDO-principes in de praktijk binnen het veelzijdige NME-werkveld. Drie sleutelthema’s vormen een rode draad doorheen de conferentie¹. Hoofd, Hart en Handen krijgen hierin een plaats:

¹ Zie ook Sleurs, W., De Smet, V. & Gaeremynck, V. (2008). *Duurzame ontwikkeling. Hoe integreren in onderwijs?* Antwerpen: Uitgeverij De Boeck.

1. Complexiteit vereist systeemdenken (Hoofd)

Meer en meer worden leerkrachten en vormingswerkers geconfronteerd met maatschappelijke fenomenen die bijzonder complex zijn. Ze zijn gekenmerkt door een sterke verwevenheid van verschillende factoren. Ecologische, economische, culturele, historische, ethische, technologische en sociaal-politieke aspecten hebben elk hun impact op onze samenleving en beïnvloeden bovendien elkaar.

In zo'n complexe en onvoorspelbare wereld ontstaan nieuwe noden voor educatie. Systeemdenken staat daarbij centraal en gaat uit van volgende basisprincipes:

- bestudeer liever gehelen dan deelaspecten
- kijk eerder naar dynamische relaties dan naar lineaire oorzaak-gevolg-ketens
- schenk meer aandacht aan processen dan aan feiten
- streef liever naar het ontdekken van patronen dan naar het zoeken naar details

2. EDO is gericht op waardeontwikkeling (Hart)

Duurzame ontwikkeling gaat in wezen om de vraag wat voor wereld we willen nalaten aan de generaties die na ons komen. Waarden spelen een belangrijke rol bij de keuzes die we daarin maken. Duurzame ontwikkeling heeft te maken met rechtvaardigheid, dus zijn waarden en overtuigingen nooit veraf.

Educatie moet activiteiten omvatten waarmee waarden verduidelijkt en bespreekbaar gemaakt kunnen worden en waarmee nieuwe waarden kunnen ontstaan. Dat kan door ervaringsgericht te werken aan betekenisvolle thema's. Vanuit ons 'Hart' leren we het meeste door onze eigen waarden en overtuigingen te confronteren met die van anderen. Geloofwaardigheid is daarbij essentieel. Diversiteit aan opvattingen en achterliggende waarden is dan geen drempel, maar juist een verrijking. Het biedt een ruimer en gevarieerder klankbord waaraan we onze eigen overtuigingen kunnen toetsen. Waarden en emoties zijn nauw met elkaar verbonden. Educatie moet daarom ook rekening houden met emotionele aspecten die onafscheidelijk gekoppeld zijn aan ons denken. Emoties kunnen in leerprocessen constructief gebruikt worden om situaties te verbeteren.

3. EDO is actiegericht (Handen)

Vaardigheden om duurzaamheidskwesties aan te pakken, kunnen vooral via persoonlijke ervaring verworven worden. Leren moet daarom gericht zijn op handelingsbekwaamheid. Het moet mensen leren omgaan met de gevoelens van angst en bezorgdheid over wat misloopt en hen de nodige moed en het vereiste engagement bijbrengen om zelf acties te ondernemen.

Deze acties dienen níet om een probleem als dusdanig op te lossen, wél om de nodige competenties te verwerven om als burger te kunnen participeren aan de maatschappelijke besluitvorming. Niet om het even welke activiteit is zo'n actie. Het gaat hier om activiteiten die doelbewust worden gekozen, waarop door alle betrokkenen wordt gereflecteerd en die gericht zijn op het zoeken naar oplossingen voor een specifiek probleem.

De conferentie wordt opgebouwd aan de hand van concrete voorbeelden en educatieve methodieken en materialen die deze sleutelthema's in de (NME)praktijk brengen. We willen de deelnemers inspireren met tal van vernieuwende en/of beproefde manieren om deze principes te realiseren.

Praktische informatie

De conferentie vindt plaats van 24 tot 26 november 2009 in Oostende (Hotel Thermae Palace). Deelnemen kost 75 euro en inschrijven kan vanaf september. Het aantal plaatsen is beperkt.

Ontvangt u graag een uitnodiging met definitief programma en inschrijfstrook? Geef een seintje aan jurgen.loones@lne.vlaanderen.be (0032 2 553 27 97). Wij houden u dan verder op de hoogte.
